

eenskomster, da de ikke troede, det var muligt at komme ud af det forfærdelige Virvar, hvori Riget var bragt, uden ved at underkaste sig denne efter min Mening haarde Betingelse, haard, fordi det, som skal naaes ved det hele Foretagende, er et slet og uheldigt Udbytte. Det kan ikke falde mig ind her at føre et positivt Forsvar for Kongeriget Danmarks Rigsdags Landsting, thi det ligger ikke for. Der- som det laa for paa en saadan Maade, at det kunde behandles, kunde man maaskee tænke sig Forandringer deri, som kunde være velbegun- dede, men jeg er nødt til at forsvare det nega- tivt ved at gennemgaae, hvad der her forelig- ger, og jeg spørger da: Hvad har dette at be- tyde, hvorledes og hvorfor er det blevet til? Man har ligefrem sagt, at det er blevet til, for derigjennem at kunne modstaae den altfor store Indflydelse af Kongerigets menige Be- folkning, som har den frie Stemmeret, og det er altsaa et Krigsapparat mod den frie Stemmeret, man har søgt at kalde ilive. Er det den Maade, hvorpaa man skal føre et ulykkeligt Land over i et fredeligt Liv, naar man med Hensyn til Forsatningen indkaster en Kampens Gjenstand, naar man gjør det, som man ellers siger er et urokkeligt Underlag, nemlig den almindelige Valgret og dens Ud- bytte, til eneste fornuftige Gjenstand for en Bekæmpelse af den nye Organisme? Man sige ikke: Hermed er Sagen afgjort, her standse vi; thi det ligger i enhver Organismes Natur — den har det fra sin Fødsel — at søge at ind- tage den Plads, som er givet den, og den Plads, der er givet dette Landsting, er — lad os sige det ligefrem — at arbejde hen til, at Bondebefolkningen her i Landet ikke skal have for stor Overvægt ved Valgene, og navn- lig til, at vi ikke skulle blive behyrrede med saa mange Bønder i Rigsdagen. Man kan nok begribe, at det ikke falder mig ind at ud- sægte de Mænds Sag, som have anseet sig op- fordrede til at opgive deres hele berettigede Stilling, for, Gud veed hvilken, Snak og Tale om Overeenskomst; men naar i Tidernes Løb de ulykkelige Følger af denne Tilstand gjøre sig gjældende, skal det ikke være hengaaet ube- mærket, at den er fremkaldt af de saakaldte conservative Elementer, der næsten altid, hvor

man har brugt dem meest, have virket til Sta- ternes Omvæltning, og at den er bleven un- derstøttet af de sande conservative Elementer, som til Tak for deres Godmodighed endnu yderligere ville blive erklærede for uskikke til at indtage den Plads, der er givet dem, som dem, der ikke have Fasthed, Hjerte og Mod nok til i det afgjørende Dieblif at modsætte sig et saa farligt Foretagende. (Stemmer: Hør!) Ja, jeg siger det høit, for at det skal blive hørt, og for at det om muligt kan klinge igjennem hele Landet, for at Vælgerne kunne høre det og tage det nærmere under Over- veelse i rette Tid. (Stemmer: Vi have hørt det!) Jeg gjentager det saakænge, til de have lært det udenad, og indtil de selv ind- rømme, at det er saa. (E. C. Larsen: Ja, saa kan det vare længe!). Jeg har en stor Tro paa Sandheden og paa dens endelige Seir, og jeg holder mig overbeviist om, at den Time vil komme, hvor denne Sandhed vil gjøre sig gjældende i hver Mands Sjæl, som har deel- taget i dette, uden den positive Villie, at ville sætte det Forelagte igjennem. De, der sige: Det, vi her naae, er vor oprindelige Hensigt; hvergang vi have svunget Fanen for 5te Juni Grundloven, have vi tænkt os Landstinget forandret paa denne Maade og i denne Ret- ning, og hvergang vi have svoret paa, at vi til det Allersidste ville holde fast ved Juni- Grundloven, har der i vor inderste Sjæl lig- get den Tanke, at vi skulle gribe Leiligheden dertil i det beleilige Dieblif. De, der sige dette og have sagt det tidligere — thi der er dem, som fra Grundlovens første Indførelse have været betænkte paa at see Forandringer af denne Art indførte i den, — have fuldkom- men Ret, og dem bebreider jeg Intet. — Hel- ler ikke bebreider jeg dem noget Væsentligt, som tilsidst — ja, jeg veed næsten ikke af hvilke Grunde, maaskee for dog engang at faae Ende paa den ulykkelige Tilstand, hvori vi befinde os — have høiet Nalken under Naget; men dem, som i November og December Maane- der 1864 have hengivet sig til at hjælpe til Skindet af, at der kunde være en Fællesfor- fatning her i Landet, bebreider jeg dette. Det er fra Efteraaret 1864, Ulykken skrider sig; det er fra den Tid af, man har begyndt paa et Foreta-